

5. Nézz utána, hogy mi volt az „O” csoport!

6. Nézz utána, hogy a vezető pártokat milyen politikai ellentétek osztották meg, s milyen szerepet játszottak ebben a kommunisták!

8. A NÉMETEK KITELEPÍTÉSE A RENDELKEZÉSEK TÜKRÉBEN

12.330/1945. M. E. SZÁMÚ RENDELET A MAGYARORSZÁGI NÉMET LAKOSSÁGNAK
NÉMETORSZÁGBA VALÓ ÁTTELEPÍTÉSÉRŐL

A minisztérium és a Szövetséges Ellenőrző Tanács 1945. évi november hó 20-án kelt és a magyarországi német lakosság Németországba való áttelepítéséről szóló határozat végrehajtásának tárgyában az 1945:XI. tc. 15. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. § Németországba áttelepülni köteles az a magyar állampolgár, aki a legutolsó népszámlálási összeírás alkalmával német nemzetiségűnek vagy anyanyelvűnek vallotta magát, vagy aki magyarosított nevét német hangzásúra változtatta vissza, továbbá az, aki a Volksbundnak vagy valamely fegyveres német alakulatnak (SS) tagja volt.

2. § (1) Az 1. § rendelkezése nem vonatkozik a nem német nemzetiségű (anyanyelvű) személy vele együtt élő házastársára és kiskorú gyermekeire, valamint a velük – már a jelen rendelet hatálybalépését megelőzően is – közös háztartásban élő felmenőkre (szülők, nagyszülők), ha azok 65. életévüket 1945. december hó 15. napja előtt már betöltötték.

(2) Az 1. § rendelkezését nem kell alkalmazni arra, aki cselekvő tagja volt valamely demokratikus pártnak, vagy legalább 1940 óta tagja volt a Szakszervezeti Tanács kötelékébe tartozó valamely szakszervezetnek.

(3) Nem kell alkalmazni az 1. § rendelkezését azokra sem, akik bár német anyanyelvűek, de magyar nemzetiségűeknek vallották magukat, ha hitelt érdemlően igazolják, hogy a magyarsághoz való nemzethű magatartásukért üldöztetést szenvedtek. [...]

3. § (1) Az áttelepülésre kötelezett személyeknek – tekintet nélkül arra, hogy az ország területén vagy azon kívül tartózkodnak – minden ingó és ingatlan vagyont a jelen rendelet hatálybalépése napjától kezdődően zár alá vetnek kell tekinteni, a tulajdonos (birtokos) abból semmit el nem idegeníthet és azt meg sem terhelheti. A zár alá vett készletekből (élelmiszer, takarmány, tüzelő stb.) a tulajdonos (birtokos) csak a rendes háztartási és gazdasági szükségletének megfelelő mennyiséget használhatja fel.

(2) A zár alá vett vagyont leltározni kell. A leltárak elkészítéséhez és a leltárba vett vagyontárgyak megőrzéséhez szükséges szakszemélyzetet az illetékes miniszterek bocsátják rendelkezésre.

(3) Azt, hogy az áttelepülésre kötelezett milyen ingóságokat vihet magával, a belügyminiszter állapítja meg.

(4) Az (1) bekezdésben foglalt tilalmak megszegése, valamint a zár alá vett vagyontárgyak megrongálása vagy megsemmisítése büntett és büntetése tíz évig terjedhető fegyház.

4. § (1) Az áttelepülésre kötelezett személyeket (1. §) minden községben (városban) lakóházanként össze kell írni, és a közös háztartásában élőket családonként csoportosítva jegyzékbe kell foglalni. Külön névjegyzékbe kell foglalni azokat, akik az összeíráskor lakóhelyükről távol vannak. [...]

5. § (1) Az áttelepülésre kötelezettek névjegyzékét a község (város) hirdető-tábláján ki kell függeszteni.

(2) A névjegyzékbe felvett személyek lakóhelyüket csak a községi rendőrhatalóság engedélyével hagyhatják el. Ilyen engedély csak kivételesen indokolt esetekben adható

(3) Akik lakóhelyüket engedély nélkül elhagyják, vagy magukat az áttelepülési kötelezettség alól kivonják, azokat áttelepítésükig rendőrhatalósági őrizetbe kell venni (internálni), ingó és ingatlan vagyonukat pedig el kell kobozni. [...]

Budapest, 1945. évi december hó 22-én

Tildy Zoltán s. k.
miniszterelnök

Forrás: Magyar Közlöny, 1945. december 29.

A BELÜGYMINISZTER 84.239/0947 B. M. SZÁMÚ RENDELETE
A 12.330/1945. M. E. SZÁMÚ RENDELET ÉRTELMÉBEN
NÉMETORSZÁGBA ÁTTELEPÜLÉSRE KÖTELEZETT SZEMÉLYEK KÉSZPÉNZÉRŐL
ÉS ÉRTÉKTÁRGYAIRÓL

A 12.330/1945. M. E. sz. rendelet 7. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. § (1) A 70.010/1946. B. M. számú rendelet (Magyar Közlöny, 12.szám) 14. §-a olyképpen módosul, hogy az áttelepülésre kötelezettek személyenként ötszáz birodalmi márka készpénzt és legfeljebb két gyűrűt, egy pár fülbevalót, egy nyakláncot, egy karórát, egy zsebórát, egy karkötőt és egy melltűt vihetnek magukkal.

(2) Az áttelepülésre kötelezett személyek birtokában lévő és az (1) bekezdésben nem említett ékszerek, értéktárgyak és készpénz tekintetében a vonatkozó hatályos jogszabályok rendelkezései az irányadók.

2. § A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1947. évi augusztus hó 19-én.

Rajk László s. k.
belügyminiszter

Forrás: Magyar Közlöny, 1947. augusztus 7.

1. § (1) A jelen rendelet hatálybalépésétől kezdve a magyarországi német lakosság áttelepítésével kapcsolatban kibocsátott korlátozó rendelkezéseket nem lehet alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdésben említett rendelkezések értelmében a jelen rendelet hatálybalépése előtt már végrehajtott hatósági intézkedések hatályukat megtartják és ezekből kifolyólag kártérítési vagy egyéb igényt nem lehet érvényesíteni.

(3) Az (1) bekezdésben említett rendelkezéseknek a jelen rendelet hatálybalépése előtt történt megszegése miatt bűnvádi vagy közigazgatási eljárásnak, úgyszintén az ennek során már hozott határozatok vagy intézkedések további végrehajtásának helye nincs.

2. § Az 1. § (1) bekezdése alapján az érintett személy részére a tényleges birtokában lévő tíz kataszteri holdnál nem nagyobb ingatlant meg kell hagyni.

3. § (1) Az áttelepítésre vonatkozó rendelkezések hatálya alá eső mindazon a személyek, akik nem telepítették át, úgyszintén azok, akiknek áttelepítésére sor került ugyan, de a jelen rendelet hatálybalépésekor Magyarországon tartózkodnak és az erre vonatkozó rendelkezések szerint jelentkezési kötelezettségüknek eleget tettek, magyar állampolgárok és a Magyar Népköztársaságnak a többiekkel minden tekintetben egyenlő jogú polgárai.

(2) Az áttelepítésre vonatkozó rendelkezések hatálya alá eső azoknak a személyeknek, akikre nézve az (1) bekezdésben meghatározott előfeltételek nem állnak fenn, a belügyminiszter méltányos esetben megadhatja a magyar állampolgárságot, ha erre érdemesnek mutatkoznak. Az erre irányuló kérelmet a jelen rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül a törvényhatóság első tisztviselője, illetőleg a magyar külképviseleti hatóság útján kell előterjeszteni.

Dobi István s. k.

a minisztertanács elnöke

Forrás: Törvények és rendeletek hivatalos gyűjteménye I. Törvények, törvényerejű rendeletek és minisztertanácsi rendeletek 1950. Budapest, 1951. 271–272.

1. Mikor vetődött fel a nagypolitikában a német lakosság kitelepítése, s milyen megfontolásból vezették be a nagyhatalmak ezt az intézkedést?
2. Nézz utána, hogy mi volt a magyar politikai pártok álláspontja a magyarországi németek kitelepítésével kapcsolatban!
3. Magyarország mely vidékeiről telepítették ki a német lakosságot? Kiket telepítettek a németesség helyébe?
4. Milyen szempontok alapján határozták meg a kitelepítendőök körét? Kik nyerhettek a német származásúak közül mentességet az intézkedés alól?